

nisteren indhenter om disse Priser, hvor mange eller hvor faa de nu maatte blive, være at overgive til en Rigsdagskommission. Det ærede Medlem Hr. Kragh vendte sig herimod. Nu maa jeg tro, at den højtærede Statsminister havde til Hensigt at foreslaa en Kommission efter Venstres Hjerte. Jeg maa med andre Ord tro, at den højtærede Minister, belært af Erfaringen vedrørende Valutaloven, ikke har villet foreslaa en Kommission udenfor Rigsdagen, fordi Venstre ikke vilde have en saadan, altsaa ikke har foreslaaet en Erhvervslivskommission, men har foreslaaet en Rigsdagskommission, fordi Venstre ved Valutaloven havde sagt, at det foretrak en parlamentarisk Kommission. Men det er jo ikke let at tilfredsstille i enhver Situation, og jeg maa erkende, at jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Kragh i, at en Rigsdagskommission paa 4 Medlemmer ikke er egnet til denne Opgave. De 4 Medlemmer, som skulde have denne Opgave at beskæftige sig med Prisdannelsen for alle Prisers Vedkommende her i Samfundet, alle de Priser, som maatte komme for den, hvad enten det var Førstehaandspriser eller Priser, som var sammensat gennem en lang Kæde af Faktorer, vilde faa samme Skæbne som den højtærede Minister: deres Liv vilde blive kort.

Naar denne Rigsdagskommission har arbejdet med Sagen, skal den overgives til Ministeren, som derefter kan tage en Bestemmelse, som Rigsdagen kan underkende. Angaaende denne Del af Lovforslaget maa jeg antage, at den højtærede Minister er forberedt paa dens Skæbne. En lignende Bestemmelse fandtes i Valutalovforslaget, og den højtærede Minister opgav den hurtigt, han var straks klar over, at det, der kan tænkes opnaaet i en Rigsdag af den nuværende Rigsdags Sammensætning, vil højst være, at hans Forslag fra en saadan Kommission maa forelægges Rigsdagen til Vedtagelse, at han ikke selv kan sætte det i Kraft forinden. Med andre Ord, Ministeren maatte komme med Forslag til Rigsdagen. Hvad han efter § 4 tænker paa at fastsætte — altsaa her i Lovforslaget oprindelig selv, men ved Lovforslagets eventuelle Gennemførelse maatte det blive gennem et Forslag til Rigsdagen —, skulde være passende Avancer.

Hvorledes nu det skal defineres, er der ingen Antydning af hverken i Paragraffen eller i Bemærkningerne, og det er vist meget forklarligt, thi, som det er

sagt af overmaade mange og med fuld Grund: i et aabent Marked vil det være umuligt at give en ensartet Regel for passende Avancer. Det er nævnt med Rette af det ærede Medlem Hr. Lange, at en meget høj Avance kan give en Vare til en lav Pris, medens en højere Pris kan fremkomme ved en lav Avance. Det ærede Medlem nævnte Tilfælde, hvor heldige Indkøb kunde gøre det muligt at sælge Varen billigere, end de kunde gøre, som havde gjort uheldige Indkøb. Man maatte altsaa ganske simpelt afskære den, som havde den lavere Pris, fra at holde den og fremtvinge en endnu lavere Pris paa den vedkommende Vare, medens den, som havde købt uheldigt, maatte have Lov til at holde en højere Pris, et Forhold, som jo er ganske uanvendeligt og umuligt at gennemføre.

Jeg er ogsaa enig i den Betragtning, at en fast Maksimalavance vil det heller ikke være gørligt at fastsætte i et aabent Marked, der er saa langt fra Krigens Forhold som nu. Forslaget i 1920 om en Avancebegrænsning i Sammenligning med Forholdene i 1914 var historisk begrundet; det hang sammen med hele den Tilstand, som da forelaa, og var en Fortsættelse af en Krigslovgivning, som havde gjort sin absolutte Nytte i nogen Tid, men som allerede under Slutningen af Krigen frembød store Vanskeligheder. Indenfor Den overordentlige Kommission var man allerede klar over, at en Fastholdelse i længere Tid af en Avancebegrænsning sammenlignet med 1914 var uholdbar, bl. a. fordi en saadan procentmæssig Fastsættelse af Avancen straffede det billige Indkøb, den billige Produktion og gjorde Folk uinteresserede heri, idet et daarligt, dyrt Indkøb og en dyr Produktion berettigede dem til en højere Avance.

Derfor er det efter min Mening ugørligt nu at ville opstille en saadan Regel. Jeg tror ogsaa, Ministeren har sagt "en passende Avance" for i hvert enkelt Tilfælde, som eventuelt maatte komme til at foreligge for ham, at kunne skønne derover. Det vil ikke blive nogen behagelig Stilling hverken for Rigsdagskommission eller Minister at skulle udøve dette Skøn, og jo flere Priser der inddrages, des vanskeligere vil Opgaven blive. Jeg tror at turde sige, at dette høje Ting og den høje Rigsdag i det hele taget ikke kunde foretage sig en overfor det nuværende Ministerium uvenlige Handling end ubeset i Dag at vedtage dette Lovforslag i Folketinget og i Morgen at gennemføre